

Lahjoitusten verovapaus

Taiteen edistämiskeskus

Henri Terho, taiteen tukemisen päällikkö, henri.terho@taike.fi, p. 0295 330 901

11.12.2024

Ohjaavat asiakirjat

Hallitusohjelma

- Hallitus valmistele kansalaisjärjestöstrategian ja sen toimeenpanosuunnitelman

Kansalaisjärjestöstrategia 2023–2027

- Vahvistetaan kansalaisjärjestöjen **oman varainhankinnan edellytyksiä**, jotta kansalaisjärjestöjen mahdollisuudet hankkia lisää yksityisrahoitusta kasvavat
- **Lahjoitusvähennys laajennetaan lahjoitukseen** nuoriso-, liikunta-, urheilu-, kulttuuri- ja tietyt ehdot täyttävälle lapsijärjestöille kehysriihen päätöksen mukaisesti
- Lahjoitusvähennys **koskee sekä yksityishenkilöiden** että yritysten ja yhteisöjen tekemiä lahjoituksia.
- Kansalaisjärjestöjen yksityisrahoituksen lisäämiseksi selvitetään myös laajemmin rekisteröidyille yhdistyksille ja säätiöille osoitettujen **lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentamista**

Kulttuuripoliittinen selonteko

- **Rahoituslähteiden monipuolisuutta** kehitetään tavoitteellisesti varmistamaan kasvavat resurssit kulttuuri- ja luovilla aloilla.
- Avustus- ja valtionosuusrahoituksen rinnalla vahvistetaan toimijoiden omien tulojen kasvattamista, pääomarakenteen kehittymistä sekä **toteutetaan lahjoitusten verovähennys**

Nykytilanne

Lahjoitusten verovähennys yhteisöille (TVL 57§)

- Koskee laajasti taide- ja kulttuurialan säätiöitä
- Koskee vain harvoja rekisteröityjä yhdistyksiä ja kansalaisjärjestöjä. Vuoden 2024 alussa vain 11 taidealan yhdistystä saanut lahjoitusten verovapauden
- Taiteen edistämiskeskuksen yhteisöavustusten hakijoista 13 saanut lahjoitusten verovapauden (yhteensä n. 1300 yhteisöhakijaa)
- Lahjoitusten verovapautta haettu aiempaa enemmän yhdistyksille vuoden 2024 aikana, edelleen sen merkitys on hyvin pieni.

Sponsoroinnin ja joukkorahoituksen luonne

- Kulttuurin (tapahtuma)sponsorointi asettumassa n. 50 m€ tasolle vuodessa (sponsorointibarometri)
- Taiteen ja kulttuurin barometri mukaan 1–2 % taiteilijoista/taiteilijaryhmistä hankkinut rahoitusta sponsoroinnilla tai joukkorahoituksella. Merkitys ollut toistaiseksi hyvin pieni.
- Pienkeräysten tuotto yhteensä n. 2,4 m€ vuonna 2022, keskiarvo n. 3300 €. (Kansalaisjärjestöstrategia)
- Rahankeräysten tuotto merkittävästi suurempi mutta ei juuri koske taidealaa.

Haasteet ja mahdollisuudet

Varainhankinnan osaaminen puutteellista

- Taide- ja kulttuurialan yhdistyksillä ei ole varainhankinnan perinnettä ja siihen liittyvää osaamista
- Yhdistykset ovat pieniä ja toimintaresurssit ovat niukkoja. Varainhankinnan edellyttämää resurssia on vain harvoilla yhdistyksillä

Valtionavustuslain ja -käytäntöjen asettamat haasteet

- Taiteen edistämiskeskuksen yhteisöavustukset kohdistetaan toiminnan varsinaisiin kuluihin
- Varainhankinnan kustannukset eivät ole tällä hetkellä Taiteen edistämiskeskuksen valtionavustuksissa tukikelpoisia
- Oman pääoman karttumiseen liittyvät rajoitteet asettavat haasteita

Yhteisöjen lahjoitusten verovähennykset

- Mikäli yhteisöjen lahjoitusten verovähennysoikeutta laajennetaan, saattaa se aiheuttaa uutta kilpailua lahjoittajien välillä. Tällä ei välttämättä ole pelkästään myönteisiä vaikutuksia taidealalle. Nykyinen rajaus *tieteeseen, taiteeseen ja kulttuuriperintöön* on rajannut lahjoituksia samankaltaisiin käyttötarkoituksiin.
- Laajemmat verovähennysoikeudet tekevät lahjoitusten mahdollisuuden aiempaa tunnetummaksi ja todennäköisesti hyödyttävät kaikki lahjoitusten vastaanottajia

Uuden rahoituksen tarve kasvaa

Valtionavustusten ja valtionosuuksien määrä vähenemässä

- Taide- ja kulttuurialan yhteisöjen rahoitus valtionosuuksien ja valtionavustusten leikkaamisen myötä vähenee vuodelle 2025 n. 15 miljoonaa euroa. Vuonna 2026 valtionavustuksia leikataan hallitusohjelman mukaan lisää 75 miljoonaa euroa. Vaikutukset kansalaisjärjestöjen ja taidealan yhdistysten toimintaan ovat mittavia.
- Taide- ja kulttuurialan yhdistysten (ja kansalaisjärjestöjen) rahoituspohjaa on tulevaisuutta ajatellen pikaisesti laajennettava
- Lahjoitukset ovat Suomessa vain vähän hyödynnetty tulonhankinnan tapa ja sille tulisi antaa aiempaa suurempi mahdollisuus
- Lahjoitukset voivat yleishyödyllisille yhteisöille olla rahoitusmahdollisuus, jolla ei ole ennakoimatonta vaikutusta toiminnan sisältöön tai muuhun yhteisöä koskevaan verokohteluun. Esimerkiksi aiempaa laajempaan asiakasmaksuihin tai liiketoimintaan liittyvä rahoitus saattaa aiheuttaa ennakoimattomia vaikutuksia yhdistyksen toimintaan ja sen luonteeseen kilpailuilla markkinoilla.

Taiteen edistämiskeskus kannattaa lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentamista yksityishenkilöille ja yhteisöille hallitusohjelman ja kansalaisjärjestöstrategian esittämällä tavalla